

Skrivelse

Datum
2022-12-15

Diarienummer
5.2.17-21933/2022

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Angående antalet regionala djurförsöksetiska nämnder

Bakgrund

För att få utföra djurförsök krävs tillstånd att använda försöksdjur, anläggningstillstånd samt etiskt godkännande. Tillstånd att använda försöksdjur, anläggningstillstånd samt etiska godkännanden hanteras av Jordbruksverket. De etiska godkännandena handläggs och beslutas av de regionala djurförsöksetiska nämnderna. De regionala djurförsöksetiska nämnderna tar ut en avgift för prövning av ansökningar om etiskt godkännande av djurförsök. Resultatområdet ska vara självfinansierat och täcka de kostnader som Jordbruksverket har för arbetet i samband med den etiska prövningen.

Redan tidigt efter införandet av avgifterna 2013 konstaterade Jordbruksverket att resultatområdet gick back. Underskottet har till stor del sin grund i att nämnderna har markant färre ärenden jämfört med hur det såg ut innan avgiftsfinansieringen infördes. Dels sökte många tillstånd precis före avgifterna infördes, dels ser Jordbruksverket och de regionala djurförsöksetiska nämnderna att många ansökningar blivit mer omfattande. Många gånger motsvarar en ansökan vad som tidigare hade varit flera ansökningar.

Det ekonomiska underskottet motiverade under 2015 en minskning av antalet regionala djurförsöksetiska nämnder från sju stycken till sex stycken, samt att ena avdelningen i Göteborgsnämnden lades ned. Åtgärden var dock inte tillräcklig för att komma tillrätta med underskottet. Genom en ändring i Jordbruksverkets regleringsbrev möjliggjorde regeringen en omfördelning av den centrala djurförsöksetiska nämndens oförbrukade medel under 2016 på 4 miljoner kr till de regionala djurförsöksetiska nämnderna så att resultatområdet kunde förstärkas. Förstärkningen av medel från den centrala djurförsöksetiska nämnden resulterade i att underskottet minskade från 8,7 miljoner kronor till 4,7 miljoner kronor.

Jordbruksverket genomförde därför en höjning av avgifterna för de etiska godkännandena (från mellan 1 500 och 6 000 kronor till mellan 1 500 och 15 000 kronor). Höjningen väntades innebära, förutom att resultatområdet skulle sluta att gå minus, att Jordbruksverket under en femårsperiod, 2017–2021, skulle hämta in det underskott som fanns på området.

Jordbruksverket har i en skrivelse till Näringsdepartementet 2018 begärt en ändring av 42 § djurskyddsförordningen (1988:539), vilket motsvaras av nuvarande 7 kap. 13 § djurskyddsförordningen (2019:66), på så sätt att antalet regionala djurförsöksetiska nämnder borde minskas från minst sex stycken till minst tre stycken. Bakgrunden till hemställan var nämndernas ekonomiska situation med ett ökande underskott. Nämndernas ekonomi blev därefter bättre. 2019 visade resultatområdet ett positivt resultat med 1,3 miljoner kr och för 2020 ett positivt resultat om cirka 1,6 miljoner kr. Anledningen till det positiva resultatet för åren 2019 och 2020 troddes vara höjningen av avgifterna för de djurförsöksetiska ansökningarna. Jordbruksverkets prognos var att nämnderna de närmsta åren skulle fortsätta att minska sitt underskott. Detta föranledde att Jordbruksverket i en skrivelse med dnr 5.2.17-19279/2020 ansåg att ingen ändring var nödvändig i djurskyddsförordningen och att antalet djurförsöksetiska nämnder därför skulle förbli sex stycken.

Ekonomisk situation i nuläget

Trots den prognos som gjordes 2020 har nämndernas resultatområde fortsatt att gå med underskott, där de i oktober 2022 sammantaget gick med ett ackumulerat underskott på drygt 6,3 miljoner kr.

Försöksdjursenheten på Jordbruksverket har inför verksamhetsplaneringen 2023 tagit fram en plan med åtgärder för att få balans i resultatområdet. Dessa åtgärder är planerade att genomföras under 2023 för att förbättra nämndernas ekonomi.

Jordbruksverket är angeläget om att åtgärda det underskott som resultatområdet har samt att säkerställa att de avgifter som tas ut täcker de driftskostnader som finns för den djurförsöksetiska prövningen.

Jordbruksverkets förslag

Utöver de åtgärder som Jordbruksverket planerar att vidta under 2023 anser Jordbruksverket att det behövs en flexibilitet i minsta antalet nämnder, vilket i dagsläget är sex stycken. Flexibiliteten gällande minsta antalet nämnder är nödvändig i det fall Jordbruksverket behöver vidta ytterligare åtgärder för att få resultatområdet i balans.

Jordbruksverket föreslår därför följande ändring i 7 kap. 13 § djurskyddsförordningen:

”Jordbruksverket får besluta om hur många regionala djurförsöksetiska nämnder det ska finnas och på vilka platser i landet som nämnderna ska vara fördelade.”

Detta innebär att andra stycket stryks ur paragrafen, vilket ger Jordbruksverket den flexibilitet som är nödvändig gällande antalet nämnder.

Vilka påverkas

De som primärt berörs av regleringen om etiska godkännanden av djurförsök är de regionala djurförsöksetiska nämnderna, de som använder sig av försöksdjur samt kontrollmyndigheterna som kontrollerar efterlevnaden av tillstånden.

De olika aktörerna kommer att påverkas i olika utsträckning av det föreslagna alternativet. Det kan öka avståndet till den djurförsöksetiska nämnden för de sökande och kontrollmyndigheterna, men i dagens läge med ett mer digitalt arbetssätt ser vi inte detta som ett påtagligt problem. Flera nämnder arbetar redan idag digitalt och framöver ser vi att detta kommer att öka, detta möjliggör även att sökande och kontrollmyndigheterna kan närvara vid sammanträden digitalt.

Slutsats

Jordbruksverket anser att antalet regionala djurförsöksetiska nämnder vid behov bör kunna minskas till ett av Jordbruksverket bestämt antal nämnder.

Jordbruksverket hemställer därför om att 7 kap. 13 § djurskyddsförordningen ska ändras.

I detta ärende har stf generaldirektören Jan Cedervärn beslutat. Johannes Van Den Weghe har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också stf chefsjuristen Anders Swahnberg, Annett Kjellberg, Helena Elofsson, Camilla Ekenstierna, Rickard Gustafsson och Ann Bladh deltagit.

Christina Nordin

Johannes Van Den Weghe

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.